

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

„SEVER – ŠKOLA PRO ÚSPĚŠNÝ ŽIVOT“

Název školy: **ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ČESKÁ LÍPA, ŠKOLNÍ 2520,**
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Ředitel školy: **Mgr. Pavel Černý**

Koordinátor EVVO: **Ing. Jana Němcová**

Adresa: **Školní 2520, 470 05 Česká Lípa**

Kontakty: **tel.+fax. :   +420 487 521 731**
                  email: zssever@volny.cz
                  www stránky školy: www.zs-sever.cz

Právní forma: **příspěvkové organizace**

IČO: **709 82 198**

Obsah:

1. Základní východiska.....	3
1.1. Východiska environmentální výchovy	3
1.2. Základní dokumenty, z nichž vycházíme při realizaci environmentální výchovy, jsou: .	3
2. Koncepce EVVO.....	4
2.1. Cíle plánu EVVO	4
2.2. Metody a formy práce EVVO	4
2.3. Všeobecné úkoly	5
2.4. Kompetence	5
2.4.1. Kompetence občanské	5
2.4.2. Kompetence k učení	6
2.4.3. Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální	6
2.4.4. Kompetence pracovní	6
3. Zařazení průřezového tématu EVVO do ŠVP.....	7

Příloha:

Realizace za aktuální školní rok.....	8
1. Celoškolské aktivity.....	8
.2. Plánované jednodenní výlety.....	8
3. Pobytové programy	9
4. Projekty	9
5. Další akce	9
6. Soutěže.....	9
7. Škola v přírodě	9
8. Školní družina	9
9. Spolupráce školy se středisky ekologické výchovy a s dalšími nevládními organizacemi	10
10. Vzdělávání pedagogů pro ekologickou výchovu.	10
11. Granty	10

1. Základní východiska

1.1. Východiska environmentální výchovy

Environmentální výchovy je nauka o životním prostředí, využívá poznatků vědního oboru ekologie, zkoumá mechanismy působení člověka na ekosystémy, zabývá se prevencí znečišťování životního prostředí, nápravou vzniklých škod a prevencí nežádoucích zásahů. Zahrnuje např. ochranu přírody, monitoring složek životního prostředí, využívání přírodních zdrojů, nakládání s energiemi, péči o zdraví lidské populace apod.

V praktické pedagogické činnosti jde o dosažení vyváženého souladu nezbytných odborných ekologických poznatků s citovými a smyslovými prožitky, které pomáhají nalézt lásku k přírodě, úctu ke všem formám života a podporují zvyšování úrovně mezilidských vztahů.

Cílem environmentálního působení je nejen člověk ekologicky gramotný, ale i aktivně se projevující a obhajující své nesobecké občanské postoje ve prospěch přírody a lidského pobývání na Zemi.

1.2. Základní dokumenty, z nichž vycházíme při realizaci environmentální výchovy, jsou:

- Metodický pokyn MŠMT k environmentálnímu vzdělání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních čj. 16745/2008-22.
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání čj. 27002/2005-22.
- Od školního roku 2007/08 - průřezové téma Environmentální výchova je povinnou součástí ŠVP. Lze ho zařadit do všech vzdělávacích oblastí (Zákon 261/2004 Sb. školský zákon)
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon), za obecné cíle vzdělávání považuje mj. získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje.
- Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, upozorňuje, že se výchova, osvěta a vzdělávání provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

2. Koncepce EVVO

2.1. Cíle plánu EVVO

- Poznávat přírodní, sociální a kulturní hodnoty životního prostředí ve svém okolí a chápat příčiny následků a projevů jejich poškozování.
- Utvářet kladný vztah dětí k přírodě a zdravému životnímu prostředí nejen ve svém okolí.
- Přijímat osobní odpovědnost za své chování a za stav životního prostředí a podpořit aktivní účast na ochraně životního prostředí.
- Uvědomit si postavení člověka v přírodě a jeho vliv na své okolí.
- Uvědomit si postavení člověka ve společnosti – uznávání a dodržování vyšších hodnot, důraz na nekonzumní a duchovní stránky života.
- Směřovat ke zdravému životnímu stylu a získat správné stravovací návyky směrem ke zdravé výživě.
- Seznámit se s globálními ekologickými problémy a chápání souvislostí.
- Rozvoj a využití komunikačních dovedností při řešení environmentálních problémů.
- Naplňovat myšlenku trvale udržitelného rozvoje, uplatňovat úspory zdrojů energie a surovin v praxi.
- Zajistit dostupnost aktuálních a objektivních informací o životním prostředí a jeho ochraně pro žáky, učitele, rodiče i širší veřejnost.

2.2. Metody a formy práce EVVO

- Projektové vyučování – zařazování projektů s tematikou ekologie a životního prostředí do výuky.
- Spolupráce a účast na akcích a soutěžích pořádaných – DDM apod., zapojení do celostátních aktivit – M.R.K.E.V., TEREZA, DIVIZNA, STŘEVLIK
- Exkurze a vycházky do přírody a okolí školy.
- Pobyt v přírodě se zaměřením na EVVO.
- Využití času po vyučování v rámci ŠD k různým aktivitám v rámci EVVO.
- Simulační hry a dramatická výchova.
- Vytvářet databázi pomůcek a materiálů pro EVVO a jejich využívání ve výchovně vzdělávacím procesu.
- Získávání a využití poznatků z médií, internetu, literatury apod.
- Získávání a využití poznatků z programů DVPP zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, metodických materiálů, atd.

2.3. Všeobecné úkoly

- Koncepčně a systematicky uplatňovat Metodický pokyn k EVVO MŠMT.
- Naplňovat dlouhodobý plán EVVO pro naši školu.
- Spolupráce vedení školy s koordinátorem EVVO na škole, umožnit mu DVPP v této oblasti.
- Umožnění všem učitelům účast na akcích DVPP v oblasti EVVO.
- Doplnovat učitelskou knihovnu publikacemi s ekologickou tematikou, využívat a používat školní pomůcky pro EVVO.
- Zveřejňovat informace o činnostech a nabídkách všech institucí zabývajících se EVVO.
- Zařazovat EVVO do všech oblastí výchovně vzdělávacího procesu včetně zařazování projektového vyučování.
- Spolupráce s institucemi, které se EVVO zabývají.
- Podporovat účast žáků na soutěžích, exkurzích.
- Vést žáky ke kladnému vztahu k zdravému životnímu stylu a životnímu prostředí.
- Vést žáka k aktivnímu se zapojení do aktivit vedoucích k ochraně životního prostředí.
- Naplňovat myšlenku trvale udržitelného rozvoje - v praxi chodu školy uplatňovat úspory zdrojů energie a surovin (předcházení odpadům, třídění odpadů, šetření vodou a elektrickou energií, při nákupu kancelářských a provozních prostředků pro zajištění chodu školy, vybírat výrobky šetrné vůči životnímu prostředí...).

2.4. Kompetence

Realizací ekologické výchovy chceme v souladu se ŠVP podpořit u žáků rozvoj a prohlubování těchto kompetencí:

2.4.1. KOMPETENCE OBČANSKÉ

- umí srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se evropského kontinentu a České republiky
- vytvoření prostoru pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- šetrně zachází se svěřenými prostředky

2.4.2. KOMPETENCE K UČENÍ

- naučí se vyhledávat potřebné informace z různých pramenů a kompletovat je do smysluplných celků dle zadání
- osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- prostřednictvím vhodně volených zadání pozná smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává

2.4.3. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, KOMUNIKATIVNÍ, SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

- nenechá se odradit nezdarem řešení problému a hledá další možná řešení
- nese zodpovědnost za svá rozhodnutí a činy
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- účinně se zapojuje do diskuse a dokáže obhájit svůj názor vhodnými argumenty
- ocení nápady a názory ostatních, respektuje je a bere si z nich ponaučení
- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram

2.4.4. KOMPETENCE PRACOVNÍ

- vedení žáka k uvědomělému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- přistupuje kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- osvojí si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě

3. Zařazení průřezového tématu EVVO do ŠVP

Tématické okruhy průřezových témat	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Ekosystémy	NS	NS, PČ	NS, VV	NS, PČ	NS, VV, AJ
Základní podmínky života	NS, PČ	NS, PČ	NS, VV, PČ, AJ	NS, PČ	NS, PČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	NS, VV, PČ	NS, VV, PČ	NS, VV, PČ, AJ, ČJ	VV, PČ	NS, M, VV, PČ
Vztah člověka k prostředí	TV, NS, M, VV, PČ	NS, VV, PČ	VV, PČ, NJ	NS, VV, PČ, NJ	TV, NS, M, VV, PČ, NJ

Tématické okruhy průřezových témat	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Ekosystémy	Z, PŘS, D, ON	Z, PŘS, ON, NJ	Z, PŘS, M, PBI	PŘS, NJ
Základní podmínky života	VKZ, PŘS, Z, VV	Z, PŘS, VV, PČ	PŘS, Z, FY, CH, M, VV, PČ, PBI	PŘS, FY, CH, VV, PČ, ZPĚ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	VKZ, PŘS, Z, M, VV, NJ, UVČ, PLV, AJ, D, ON	TV, VKZ, Z, FY, PŘS, M, VV, PČ, AJVP, PLV, AJ, D, ON, NJ	PŘS, Z, CH, VV, PČ, PBI, PLV, AJ, D, ON, NJ, KOM, AJVP	PŘS, Z, FY, CH, M, VV, PČ, ZPĚ, PLV, AJ, ON, NJ, KOM, AJVP
Vztah člověka k prostředí	VKZ, FY, Z, M, IKT, VV, HV, PČ, ZI, ON	TV, VKZ, Z, PŘS, M, VV, HV, PČ, ZI, AJVP, UVČ, ON	TV, VKZ, PŘS, Z, CH, M, VV, HV, PČ, ZI, PBI, UVČ, D, ON, KOM	TV, PŘS, Z, FY, CH, M, VV, HV, PČ, ZI, ZPĚ, D, ON, KOM

Ing. Jana Němcová

Mgr. Pavel Černý

Příloha:

Realizace za školní rok 2009/2010

1. Celoškolské aktivity

- **Třídění odpadu**
Na chodbách I. a II. stupně na papír, plast a směsný odpad (dohlédnou všichni vyučující, zodpovídá Němcová)
Třídění odpadu probíhá po celý rok, odvoz zajišťuje firma AVE, s.r.o. komunální služby.
- **Sběr papíru**
Celoročně bude probíhat sběr papíru za účasti I. i II. stupně. Odvoz zajišťuje firma KOVOŠROT GROUP CZ a.s. – závod Česká Lípa.
- **Sběr vybitých baterií**
Sběr probíhá celoročně za účasti I. a II. stupně.
- **Sběr železa**
Bude realizována jednorázová akce úklidu železného šrotu v areálu školy.
- **Úklid venkovního areálu školy**
V rámci pracovních činností se v průběhu roku vystřídají jednotlivé třídy I. a II. stupně.
Prováděno celoročně. Ke Dni Země se na úklidu bude aktivně podílet celá škola.
- **Kroužky**
cyklistický - alternativní doprava – pro žáky od 4. do 8. třídy (Pokorná).
přírodopisný - program GLOBE – pro žáky od 6. do 9. třídy (Němcová)

2. Plánované jednodenní výlety

- návštěva výukových programů:

- Středisko ekologické výchovy DIVIZNA Liberec – II. stupeň
  - Nemocná planeta – 8. A a 8.B (Krejčíková, Pokorná)
  - Nápady s odpady – 8. A. (Krejčíková, Němcová)
  - Hmyz pod lupou – 7. A. a 7.B (Němcová, Mertlíková, Bubáková)
  - Jak to všechno začalo... – 9. A (Němcová, Pospíšilová)
- Středisko ekologické výchovy STŘEVLIK I., II. stupeň
- Boskovské dolomitové jeskyně – 9. A. (Němcová, Vosála)

3. Pobytové programy

- Třídenní ekologicko integrační kurz pro 6. ročník v ekologickém středisku STŘEVLIK nebo Jizerka č. p. 2 Společnosti pro Jizerské hory, o. p. s.

4. Projekty

- Týdenní celoškolský projekt - Výchova ke zdraví

5. Další akce

- Středisko ekologické výchovy STŘEVLIK II. stupeň
- víkendová brigáda v lesní školce
- Návštěva Okresního vlastivědného muzea a galerie v České Lípě
- Den zvířat, Den Země
- Zoo Liberec – výukový program – Jací jsme – 8. A a 8. B (Krejčíková,
Pokorná)
- Den s lesníky – spolupráce s Lesy ČR a Vojenskými lesy
- Severáčkovy mototrophy s ekologickou tematikou – spolupráce s rodiči

6. Soutěže

- Účast dvou tříčlenných družstev z 8. a 9. tříd na ekologické olympiádě organizované SŠ v České Lípě (Němcová)
- Účast dvou tříčlenných družstev z II. stupně ve Vodním kufříku organizovaném Veliolou (SČVaK)

7. Škola v přírodě

- Jarní týdenní pobyty pro žáky I. stupně.

8. Školní družina

- vycházky a výlety do přírody v okolí Č. Lípy (Hodermarská)

9. Spolupráce školy se středisky ekologické výchovy a s dalšími nevládními organizacemi

- pokračování spolupráce s ekologickým sdružením TEREZA, DIVIZNA, celostátním sdružením škol M.R.K.E.V. (Němcová) a s ekoporadnou ORSEJ při Okresním vlastivědném muzeu v České Lípě

10. Vzdělávání pedagogů pro ekologickou výchovu.

- k dispozici je nabídka seminářů pro učitele z ecol. středisek TEREZA, DIVIZNA a z Domu Českého Švýcarska (témata a termíny u pí. uč. Němcové)
- Třídenní seminář – Enviromentální výchova: nové cesty – Sedmihorky (Němcová)
- Účast na ekologické konferenci v Mimoni
- Jednodenní školení v ecol. středisku DIVIZNA. (Němcová)
- Jednodenní školení v ecol. středisku Dům Českého Švýcarska, Krásná Lípa

11. Grant

- Žádáme o grant od města Česká Lípa – odbor životního prostředí na ozeleňování okolí školy, na příspěvek v programech GLOBE a M.R.K.E.V., na pomůcky k třídění odpadu a na nákup vybavení na pěstitelské práce.

* Plán environmentální výchovy se v průběhu roku ještě doplňuje o další aktuální nabídky.

Ing. Jana Němcová

Mgr. Pavel Černý